

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال اول ۹۵-۹۶

پایه پنجم ۵ ساله
پایه هفتم ۷ ساله

مهر مدرسه

نام و نام خانوادگی: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	مست با تکلیف: ۹۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

کد امتحان:	۲۹۵۱/۱۵
تاریخ:	۱۳۹۵/۱۰/۲۱
عنوان:	فقه استدلالی ۳
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
محدوده:	جلد اول: از ابتدای کتاب حج تا ابتدای محرمات احرام (ص ۲۸۳-۲۳۹) و جلد دوم: کتاب بیع (ص ۵۳-۱۲)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علی: شهرتان: استان:

۱- کدام مکان میقات حج تمتع می باشد؟ ج ۱ ص ۲۵۱

الف. قرن المنازل ☐

ب. جحفه ☐

ج. یلملم ☐

د. مکه ☒

۲- دلیل اعتبار توالی در اشواط طواف کدام گزینه می باشد؟ ج ۱ ص ۲۶۰

الف. عدم صدق عرفی طواف بر اشواط بدون توالی ☒

ب. وجود دلیل خاص بر توالی بین اشواط طواف ☐

ج. حدیث مشهور الطواف فی البیت صلاة ☐

د. سیره متواتره بین جمیع مسلمین ☐

۳- دلیل اعتبار احراز اصابت سنگ به جمرات کدام گزینه می باشد؟ ج ۱ ص ۲۷۴

الف. روایت خاص ☐

ب. اشتغال ☒

ج. براءت ☐

د. تخییر ☐

۴- ملکیت حاصل از بیع معاطاتی چه نوع ملکیتی است؟ ج ۲ ص ۱۶

الف. منزلزل ☐

ب. جائز ☐

ج. مباح ☐

د. لازم ☒

۵- روایت «البیعان بالخیار حتی یفترا» بر کدام خیار دلالت دارد؟ ج ۲ ص ۲۵

الف. خیار مجلس ☒

ب. خیار غبن ☐

ج. خیار شرط ☐

د. خیار عیب ☐

۶- مراد از «التزام» اول و دوم در عبارت «اما ان الشرط الذی یجب الوفاء به هو ما کان مذکوراً فی العقد باحد النحوین فباعثار انه عبارة

عن الالتزام ضمن الالتزام» به ترتیب کدام است؟ ج ۲ ص ۲۸

الف. عقد - شرط ☐

ب. شرط - شرط ☐

ج. شرط - عقد ☒

د. عقد - عقد ☐

۷- مراد از «حاضری المسجد الحرام» در آیه شریفه «ذلک لمن لم یکن أهله حاضری المسجد الحرام» (بقره: ۱۹۶) چه کسانی می باشند؟

حکم حج آن ها چگونه است؟ ج ۱ ص ۲۴۹ - ۲ نمره

جواب: کسانی که بین آن ها و مسجد الحرام کمتر از ۴۸ میل که همان ۱۶ فرسخ یا همان حدود ۹۰ کیلومتر است را حاضری المسجد الحرام گویند.

بر این افراد حج تمتع واجب نیست بلکه حج افراد یا قرآن بر این افراد واجب است.

۸- دو دلیل از ادله فوریت وجوب حج را بنویسید. ج ۱ ص ۲۴۲ - ۲ نمره

جواب: به سه دلیل فوریت حج قابل اثبات است: ۱. چه بسا فوریت حج از ضروریات فقه بوده باشد. ۲. حکم عقلی بر فوریت حج؛ بدین بیان که انسان اطمینان به حیات خود تا سال بعد برای انجام مناسک حج ندارد. فلذا عقل حکم می‌کند به اسراع انجام حج در اولین فرصت. ۳. صحیحہ محاربی که می‌گوید کسی که بدون عذر حج را ترک کند یهودی و نصاری از دنیا رفته. حال اگر تأخیر جایز بود پس چرا کسی که بدون عذر حج را ترک می‌کند یهود و نصاری از دنیا می‌رود؟

۹- دلیل وجوب پوشیدن دو لباس در احرام از نظر مصنف چه می‌باشد؟ ج ۱ ص ۲۵۵ - ۲ نمره

جواب: پوشیدن دو لباس احرام از مواردی است که همه مسلمانان خلفاً عن سلف هنگام بستن احرام انجام داده و آن را واجب می‌دانستند. این از بدیهیات حج به شمار می‌رود. به تحقیق چنین دستوری از معصومین رسیده که همه یکی بعد از دیگری انجام می‌دادند و واجب می‌دانستند. [سیره متشرعه] و روایاتی که در تأیید این عمل آمده اشاره به همین ارتکاز وجوبی عند المسلمین دارد.

۱۰- صحیحہ معاویة بن عمار عن ابی عبدالله علیه السلام «لا تبت لیالی التشریق الا بمنی. فان بت فی غیرها فعلیک دم. فان خرجت اول اللیل فلا ینتصف اللیل الا وانت فی منی الا ان یکون شغلک نسکک» روایت را دقیقاً ترجمه کنید. ج ۱ ص ۲۸۰ - ۲ نمره

جواب: بیتوته نکن ایام تشریق را مگر در منی^۱ و اگر در غیر این‌ها بیتوته کردی باید خون [قربانی] بدهی و اگر اول شب از منی خارج شدی باید قبل از نصف دوم شب در منی حاضر باشی مگر اینکه کارت عبادت باشد.

۱۱- شیخ انصاری در توجیه اعتبار موالات در ایجاب و قبول می‌فرماید: «ان الايجاب و القبول بمنزلة کلام واحد مرتبط بعضه ببعض و مع الفاصل الطویل لا یصدق عنوان العقد». اشکال آقای ایروانی به توجیه شیخ را بنویسید. ج ۲ ص ۱۴ و ۱۵ - ۱ نمره

جواب: عنوان عقد و معاقدہ بر ایجاب و قبول ولو با فصل طویل صادق است مادامی که موجب از ایجاب خود برگشته باشد.

۱۲- دو دلیل از ادله اعتبار اشتراط «اختیار» در متعاقدين را بنویسید. ج ۲ ص ۱۹ - ۲ نمره

جواب: ۱. مکره، فاقد رضایت خاطر است و پیامبر اسلام صلی‌الله علیه و آله در صحیحہ زید شحام منع کرده‌اند از خوردن مالی که صاحبش رضایت ندارد. [پیامبر اسلام صلی‌الله علیه و آله فرموده‌اند: خون و مال مسلمانی حلال نمی‌باشد مگر به رضایت خاطر او] ۲. تصرف در تجارتی که بدون اختیار و رضایت بوده جایز نیست و مصداق اکل مال به باطل است که قرآن از آن نهی کرده است. ۳. اطلاق حدیث رفع که شامل بیع مکره می‌شود فلذا نمی‌شود در مبیع به بیع مکره تصرف کرد.

۱۳- صحیحہ حلبی عن ابی عبدالله علیه السلام «سئل عن الجوز لا نستطیع ان نعدّه فیکال بمکیال ثم یعد ما فیه ثم یکال ما بقی علی حساب ذلک العدد؟ قال علیه السلام: لا باس له» کیفیت استدلال به صحیحہ حلبی بر اعتبار معین بودن عوضین را بنویسید. ج ۲ ص ۲۴ - ۲ نمره

جواب:

در روایت فوق یک ارتکاز عرفی وجود دارد و آن اینکه چیزی که با عدد فروخته می‌شود جایز نیست بدون شمارش فروخته شود و امام آن ارتکاز را امضاء می‌کند. فلذا ولو روایت در مورد تعیین عوض به عدد است لکن چون عدد خصوصیتی نداشته، به دیگر مواردی که تعیین‌کننده عوضین هستند مثل کیل تعدی می‌کنیم.

۱۴- بیع الخيار را تعریف کرده و دلیل ثبوت خيار غبن را بنویسید. ج ۲ ص ۲۷ و ۳۰ - ۲ نمره

جواب: بیع الخيار: یکی از مصادیق خيار شرط این است که فروشنده می‌تواند برای خود چنین خیاری بگذارد که در خلال یک مدت معینی در صورت رد ثمن، عین فروخته شده را پس بگیرد البته اگر عین موجود باشد. لکن اگر عین موجود نباشد مثل آن را بگیرد.

دلیل ثبوت خيار غبن، شرط ضمنی است که هر شخص عاقلی که عقد می‌کند در ضمن عقد شرط می‌کند که در صورت مغبون شدن، خيار فسخ داشته باشد که این شرط نه به صورت تصریح بلکه به صورت ضمنی در عقد است.

۱۵- حکم برگرداندن مال ربوی را با استناد به آیه شریفه «فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَىٰ فَلَهُ مَا سَلَفَ» (بقره: ۲۷۵) بنویسید. ج ۲ ص ۴۰ - ۲ نمره

جواب: لازم نیست آخذ ربا در صورت جهل به موضوع و توبه بعد از التفات به آن، ربا را برگرداند. به دلیل آیه قرآن که «فمن جاء موعظة من ربه...» می‌گوید که بعد از التفات و توبه عقوبت از آخذ ربا برداشته می‌شود و آیه مطلق است حتی عقوبت دنیوی [برگرداندن ربا] را هم شامل می‌شود و وجه بر اختصاص آیه به نفی عقوبت اخروی یا اختصاص آیه به ربا در زمان جاهلیت و صدر اسلام نیست.